

Lørdag, 2. des. 1944.

 Mappe 45
 Eksp. A
 Dato 2. 12. 44.
 Avg. 1046/44
 59-10
Franco - De Gaulle.

Da Franco startet sitt opprør mot den folkevalgte spanske regjering, hadde han allerede kort på hånden. Hitler og Mussolini hadde god grunn til i ham å se en ny alliert i kampen om makten i Europa. Spania hadde en gunstig strategisk beliggenhet. Frankrike ville komme i en fortvilet situasjon med 3 fronter, og Middelhavet kunne korres for den engelske flåte ved Gibraltar.

Forholdet mellom England og Frankrike var ikke særlig godt etter Lavals pro-italienske politikk under Etiopiakonflikten. England var fornærmet og håpet vel dessuten på at når Franco hadde vunnet makten ville Spania ha mer bruk for engelske pund enn for tyske og italienske kanoner.

Den franske storfinans regnet med at den håpløse militære posisjon ville torpedere den spanske folkefrontregjering og alliansepolitikken med Sovjet. En ny alliansepolitikk med Frankrikes latinske broderfolk etter en reorganisering av det politiske liv i retning av fascisme var deres drøm. De støttet opprørene i håp om militær støtte når deres tur kom. Leon Blum fikk derfor ingen støtte av England og måtte sterk motstand i Frankrike da han ville sende et fransk panserkorps til hjelp for den spanske regjering. Sovjet var den eneste stormakt som skjonte at den engelske og franske storfinans nær hadde fullført demokratiets likkiste med sin Spaniapolitikk. Av geografiske grunner var det vanskelig for Russland å yte noen effektiv støtte til den spanske regjering (en regjering som var alt annet enn kommunistisk, og dog demokratisk).

Edens klossete, men formentlig velmen- te nonintervensjonspolitikkk førte til at Franco tilslutt vsr den eneste som fikk hjelp utenfra.

Da krigen kom var det spanske diktatur ennå ikke godt nok fundamentert til at Franco turte bli med. Landet var rasert og ødeleggt etter en lang borgerkrig. Franco hadde ikke mulighet til å samle i leder for en europeisk storkrig, og hans soldater var langt mer upålitelige enn selv de italienske. Franco erklarte Spania som "ikke-krigsførende" alliert med aksen, og han rådførte seg med salig grev Ciano og ennu usalige herr von Ribbentrop. En spansk legion ble dessuten sendt med på Hitlers "korstog mot bolsjevismen."

Krigslykken vendte seg og motstrebende startet Franco sitt tilbaketog fra aksen. Kanskje håpet han at vestmaktene ville redde hans stilling. Formentlig av taktiske grunner spilte Churchill i sin tale for invasjonen i Frankrike på dette hans håp, hvor han til alles forbauselse fortalte at den spanske diktator hadde oppført seg helt korrekt,

mens han ga De Gaulle en høyest betinget støtte. Idag er De Gaulle det frie Frankrikes statssjef og har fått alle de 30 millioner nasjoners fulle støtte.

Franco vet at han i DeGaulle har en uforsonlig motstander. Gjentagne ganger har DeGaulle vist hva han mener om den spanske diktator.

Blandt de franske maquisstyrker var det store kontingenter med spaniere; det sies iallt 50.000. Med god grunn ser Franco med panikk på disse styrker. Franco tilbø seg for en tid siden å bistå DeGaulle-regjeringen med å rense ut de væpnede spanske styrker i Sydfrankrike. Den spanske regjering pekte på at Francomotstandere hadde hindret de spanske matvaresendinger til Belgia. De Gaulle svarte med å gi ordre til å stanse disse "politiske matvaresendinger". Kort tid etter deklærte DeGaulle personlig en av lederne for de spanske maquisstyrker med det militære befrielseskorps.

I London regner en med at DeGaulle vil bryte den diplomatiske forbindelse med Spania. For tiden befinner det seg en spansk representant i Paris, men ingen fransk i Madrid. Den spanske utenriksminister Llovier var i sin tid spansk minister både i Vichy og Paris. Han betraktes i Frankrike som den verste "fentekollonist" som har vært på fransk jord. Hans utnævnelse til utenriksminister ble dengang oppfattet som en krigserklæring til den franske motstandsbevegelse.

Idag har diktaturet ingen høy stjerne i noe land. DeGaulle som sikkert er en dyktig militær og formodentlig en god demokrat vil ikke betrakte denne krig som vunnet før truslen mot Frankrikes grense er fjernet fra alle 3 kanter og diktaturet fjernet fra Europa.

Franco som føler sin stilling truet har sluppet løs en ny terrorbølge over Spania. Aktivt støttet av ca. 15.000 tyske offiserer som rønte til Spania under kampene i Frankrike åpnet falangistene en ny krig mot det spanske folk. Katolikker, konservative, liberale og gamle politiske fanger vandrer i tusenvis i konsentrasjonsleire. Terroren i Spania er idag fullt på høyde med den verste tyske.

DeGaulle er idag på vei til Moskva. I sin tale for han dro betonet han sterkt at han ville gjøre alt for å gjenopprette Frankrikes stormaktstilling. I DeGaulles øyne er Frankrike ingen stormakt så lenge det nå avfinne seg med et Franco-Spania. I Moskva treffer DeGaulle gamle venner av Frankrike. Den fransk-russiske allianse har lang tradisjon. Neppes noe sted vil DeGaulle finne så stor sympati for sitt syn på Franco som i Moskva.

Nyhетene fra London, fredag den 1. Desember 1944.

Norge. Justisminister Terje Wold er vendt tilbake til Stockholm og har gitt en utførlig skildring av forholdene i Finnmark. I den befrikkede del av Finnmark er mellom 18 og 25 tusen tilbake av en befolkning paa 25 tusen. Det russiske framstøt kom nemlig så hurtig på tyskerne at de der ikke fikk anledning til å tvangsevakuere befolkningen, men de har allikevel fått tid til fullt ut å gjennomføre den brennte jords politikk. Forholdene er redselfulle, og hele Finnmark er ikke annet en eneste stor ruinpark. Av de steder tyskerne er blitt drevet vekk fra kan nevnes at Kirkones er nesten 100 % ødelagt, Vadsø 65 til 70 %, Vardø 85 % og områdene i Tana og Varanger kan man regne at halvparten av bebyggelsen er rasert. Tyskerne og de norske nazisters forbrytelse er så gemen og opprørende at bare deres framferd i Russland kan brukes til sammenligning. Ødeleggelsene er verre enn selv de mest pessimistiske fantasi kan ha utmalt seg, og det som står igjen, skyldes nærmest en tilfeldighet. Flere steder oplevet befolkningen at tyskerne hellte besin over buskaper og satte fyr på den eller drev skyteøvelser mot dyrene. Menneskene måtte redde seg som best de kunne, og der tyskerne fikk tid til det, drev de også en energisk klappjakt etter disse. Der er utnevnt en midlertidig fylkesmann i Finnmark, en kjent og ansett mann fra Østfinnmark, som også har sittet i tysk fengsel. Han imøtegikk den latterlige propaganda som drives fra Oslo radio om russernes framferd i Finnmark. Faktum er at russerne ble mottatt med jubel av befolkningen. Russerne foretar ingen innblanding i den sivile norske administrasjon, og de overlater helt og holdent til nordmennene selv å gjenoprette norsk lov og ta seg av de få gjenværende quislinger. De russiske tropper ligger ute vinterstid og har ikke rekvirert ett eneste av de igjenværende hus. Med nød og sykdom, en katastrofal mangel på mat og legemiddel er resultatet av den tyske avsvingspolitikk. Det er mange tilfeller av difteri og en dysenterilignende sykdom. Det har vært på tale å forsøke evakuering av kvinner og barn, men dette byr på store vanskeligheter, først og framst fordi befolkningen selv i det lengste vil bli, for det annet fordi kommunikasjon er fullstendig kaotiske. Alle fyrlykter er ødelagt, alle havneanlegg, og kaier er sprengt i luften og bare ganske få småbåter er tilbake. Forsyninger er imidlertid begynt å komme fram, og alt vil bli gjort som overhode er mulig for å lindre den øyeblikkelige nød.

Flyangrep. Britiske fly rettet inatt et konsentrert angrep mot Ruhr. Mål utenfor Hamburg ble også angrepet. 4 fly gikk tapt. Igår flyangrep 2255 bombefly eskortert av 3000 jagere anlegg for syntetisk olje i nærheten av Leipzig. Flyene ble møtt av heftig luftvernild. 56 bombefly og 30 jagere gikk tapt.

Vestfronten. I vest er all. styrker rykket fram mot Ruhr og Saar. I avsnitt ved Linnich har am. tatt 3 landsbyer. Lenger syd har all. tropper nådd Saar nær Merzig på en 12 km. bred front. Saarbrücken og Saarlautern er under all. artilleriild. Am. har nådd Roer på begge sider av Jülich. På Alzacesletten trykker de framrykkende all. styrker den retirerende tyske armé, hvorav størsteparten ikke har greid å komme ut av Vogeserne. På den annen britiske av front er det bare 2 tyske lommer tilbake på vestsiden av Mass. Havnen i Antwerpen er igjen åpnet for all. skipsfart.

Østfronten. I Nordungarn har de russiske tropper tatt byer Eger og Szikszo, og har også hatt framgang i Tsjekoslovakia og vunnet bytt terreng vest for Donau.

Italia. 8 arme har, understøttet av tanks, slått tyskerne tilbake ved Comox nordøst for Faenza.

Det fjerne Østen. 5 tyske japanere draknet da en jap. konvoi forsøkte å settiland forsterkninger på Leyte. 4 jap. transportskip og en destroyer, ble satt ibrann.

I journalistisk iver ville vår utsendte medarbeider i tirsdagsnummeret sende leserne nyheten om den siste sabotasjebrannen så fort som mulig. Resultatet var at han ikke fikk tid til å kontrollere sine kilder ordentlig og uten videre lot Hirdens depoer gå opp i flammer. Det var imidlertid ikke hirdens tur denne gang målet var Norsk Kulalager-fabrikks bygning i Kongensgt., der skaden ble total.